

PALMSÖNDAGEN

DOMINICA PALMARUM

Intr: Ps 118:1-14, Gt: Sak 9:8-12, Ep: Fil 2: 5-11, Ev: Joh 12: 1-19, pred III: Luk 22: 7-23. av Åke Malander

Upp min tunga att lovsjunga Guds lekamens hemlighet Och Guds blod, den dyra lösen, Som för fallen mänsklighet Folkens Konung, jungfruns livsfrukt, Gjutit till rättfärdighet.

Palmsöndagen, den stilla veckan börjar, och vi ska gå upp till Jerusalem och vara med Jesus och lärjungarna den sista påsken – och den första.

JESU SISTA PÅSKFIRANDE,

DET GAMLA FÖRBUNDET FULLBORDAS, DET NYA TAR SIN BÖRJAN

Det osyrade brödets högtid, som kallas påsk, var nu nära... Till högtiden behövdes naturligtvis en del förberedelser. Jesus ville äta påskalammet med sina lärjungar innan hans lidande började, och han sände Petrus och Johannes i förväg för att förbereda måltiden. De fick instruktioner om hur de skulle finna festlokalen: När ni kommer in i staden ska ni möta en man som bär en vattenkeruka. Följ honom till det hus där han går in och säg till husets ägare: Mästaren frågar dig: Var finns det rum där jag kan äta påskalammet med mina lärjungar? Han kommer då att visa er ett stort rum i övre våningen, som är iordningsställt. Red till där.

Nu var det samtidigt andra som hade sina viktiga ting att tänka på och förbereda. Översteprästerna och folkets äldste samlades i översteprästen Kajfas palats för att planera hur de med list skulle kunna gripa Jesus och döda honom, men: ”inte under högtiden så att det uppstår oro bland folket”.

Och de skulle få hjälp i förverkligandet av sina onda planer. En av de tolv lärjungarna umgicks också med planer angående Jesus. Han hade sålt sin själ till satan och bestämt sig för att förråda Jesus. Så gick han till översteprästerna och ledarna för tempelvakten och erbjöd sina tjänster och kom överens med dem om priset och hur förräderiet skulle genomföras. Översteprästerna gladdes naturligtvis över denna oväntade hjälp och betalade gärna de pengar, de ”judaspengar” som krävdes.

Han var uppenbarligen ekonomiskt sinnad, Judas, och hade hand om lärjungarnas gemensamma kassa. Den brukade han tulla av lite då och då. Och sådant snatteri bar han till synes med lätthet, det tyngde honom inte. Föga anade han väl då, att han en dag skulle så tungt digna under bördan av trettio silverpenningar att de störtade honom i förtappelsen. Men sådan är själafiendens list. *De ogudaktigas väg är som djupaste mörker, de märker inte det som vållar deras fall* (Ords. 4:19).

DET GAMLA FÖRBUNDET FULLBORDAS

Petrus och Johannes hade nu gjort allt klart för påskmåltiden, åminnelsen av Israels befrielse ur träldomen i Egypten. Jesus lägger sig nu till bords med sina lärjungar. Han säger att han längtat mycket efter att få fira denna påsk med dem, att det nu är sista gången och att han inte mer skall äta av påskalammet och dricka av vinträdets frukt förrän det får sin fullbordan i Guds rike. Han markerar därmed att denna mer än tusen år gamla påskalammsmåltid och påskfirande nu ska upphöra och att något nytt nu ska komma i dess ställe.

Så hade nu Gamla förbundet fyllt sin uppgift. Dess ordningar var förebilder, skuggbilder av något som skulle komma. De var ”*föreskrifter fram till tiden för en bättre ordning*” (Hebr 9:10). Och nu hade den tiden kommit. Nästa dag skulle Kristus som det sannskyldiga påskalammet offras för oss – vårt påskalammet. Genom Evig Ande frambar han sig själv som ett felfritt offer åt Gud. Med sitt eget blod gick han in i själva himmelen, och vann en evig återlösning. ”*Och där synderna är förlättna behövs det inte längre något syndoffer.*” (Hebr. Kap. 9-10) Allt var fullbordat. Förebilderna hade ersatts av verkligheten. Guds heliga lag hade i Kristus fått till fyllest allt vad den krävde. Syndaskulden var betald intill sista öret, och därför rämnade förlåten i templet i två stycken och vägen in i det allra heligaste, in i himmelen, öppnades.

Så fullbordas det gamla och övergår i det nya. Påskmåltiden till minne av befrielsen ur träldomen i Egypten får nu sin motsvarighet i befrielsen ur en större träldom genom att Kristus blev vårt påskalammet.

Så som Herren då banade väg från träldomslandet till Löftets land för sitt folk, så har nu i Kristus Jesus banats en annan väg, en ny och och bättre väg:

Bröder, i kraft av Jesu blod kan vi nu frimodigt gå in i det allra heligaste på den nya och levande väg som han har öppnat för oss genom förlåten, det vill säga sitt kött (Hebr. 10:19).

DET NYA FÖRBUNDET TAR SIN BÖRJAN

Vid denna måltid, det gamla förbundets sista påskalammsmåltid, instiftar Jesus nu det nya förbundets påskmåltid, den heliga Nattvarden. Han bryter brödet, så som hans kropp skulle brytas ner på korset, och räcker det åt lärjungarna. Och han räcker dem den välsignade kalken och säger klart att nu sluts ett nytt förbund, genom det blod han ska utgjuta till syndernas förlåtelse. *Och han tog ett bröd, tackade Gud, bröt det och gav åt dem och sade: "Detta är min kropp, som utges för er. Gör detta till minne av mig." På samma sätt tog han bägaren efter måltiden och sade: "Denna bägare är det nya förbundet i mitt blod, som utgjuts för er."*

Nattvarden är en minnesmåltid, men inte som enbart som en påminnelse om när Kristus led och dog för oss. I nattvarden blir det som skedde i Kristi död och uppståndelse en närvarande och levande verklighet för oss. Så som Jesus vid den första nattvarden med brödet och vinet gav lärjungarna sin kropp och sitt blod, utgiven och utgjutet till syndernas förlåtelse, så gör han ännu alltjämt varje gång vi firar nattvard. Ty Guds ord är ett levande, kraftigt och verksamt ord, det är ett *skaparord*. Där instiftelseorden i enlighet med Kristi instiftelse och befallning läses över brödet och vinet, där är Kristus efter sitt löfte verksam genom sitt ord. Hans ord skapar vad de utsäger: *detta är min kropp, detta är mitt blod*. Hans närvaro i nattvarden åstadkoms således inte av något mänskligt görande, inte av prästen, inte av nattvardsgästerna, utan endast genom Kristi ord som skapar vad de utsäger. Därför vet vi, att där instiftelseorden lästs över brödet och vinet, där är Kristi lekamen och blod reellt närvarande – det må vara på altaret eller i prästens hand eller i nattvardsgästens mun. Det är därför vi sjunger O Guds Lamm, som är en hymn av tillbedjan, innan vi går fram till altaret och tar emot den ofattbart stora gåvan, Kristi sanna kropp och blod.

"Nu det Gamla fått ge vika För det Nyas verklighet, Vårt förnuft kan inte fatta, Tron allena detta vet: Vi får Kristi kropp att äta Och hans blod till salighet." (962:5)

I den heliga nattvarden införlivas de troende med Kristus, blir delaktiga av honom och befästs i gemenskapen med honom och med alla sant troende: *Välsignelsens bägare som vi välsignar, är den inte gemenskap med Kristi blod? Brödet som vi bryter, är det inte gemenskap med Kristi kropp? Eftersom det är ett bröd, är vi som är många en kropp, ty alla får vi vår del av detta enda bröd (1 Kor. 10:16f).*

Nattvardsbordet kan därför inte vara ett öppet bord, med fri tillgång för vem som helst. Det är till för kristna, för dem som tror, eller gärna ville tro de orden: **För er utgiven och utgjutet till syndernas förlåtelse**. Det är även enhetens sakrament, där de kristna i sann gemenskap, i Andens enhet bekänner: "en Herre, en tro, ett dop, en Gud som är allas Fader" (Ef. 4:5).

Den heliga nattvarden, denna välsignade måltid, som är ägnad att uppehålla och stärka det andliga livet, den kan för den som i otro äter och dricker, för den som med falskhet och svek umgås med heliga ting, bli till dom och fördömelse i stället för till välsignelse. *"Skulle något dig ej fela, Vad har han med dig att dela? Detta bord ej dig hör till, Så framt du själv dig hjälpa vill." (780:8)*

Därför skall var och en som går till denna heliga måltid enligt Herrens eget ord "pröva sig själv" (1 Kor. 11:28f.). Judas Iskariot står som ett förfärande exempel på en som åt och drack en dom över sig vid det första nattvardsbordet. Må Gud alltid bevara oss för att med Judas-sinne umgås med heliga ting!

Men, kära kristna, Judas varnande exempel på ett ovärdigt ätande och drickande får absolut inte avhålla ängsliga hjärtan från nattvarden. Jesus har dukat detta bord just för syndare. *"Om man detta vill besinna, Att man här skall nåder finna, Äter så i en sann tro, Då får man i sitt hjärta ro." (780:11).* Vill du bli en värdig nattvardsgäst så måste du först bli ovärdig, precis lika ovärdig som alla andra människor, och sedan får du av Luthers trösterika ord i Lilla katekesen lära dig vari värdigheten inför detta heliga sakrament består:

"Värdig och väl beredd är den som tror de orden: för dig utgiven, för dig utgjutet till syndernas förlåtelse." Därtill säger vi: Amen, det är visst och sant.

*Låt ej tivel dig förvilla,
Bliv i tron enfaldigt stilla
Vid din Herres eget ord,
Att han sig i döden givit
Och din synd försonad blivit.
Gå så dristigt till hans bord!*

*Så har änglabrödet blivit
Resekost, som Herren givit
Pilgrimer på denna jord.
Här är påskalammets sanna,
Här vi få det rätta manna
Vid det belega nattvardsbord.*